Świadczenie pielęgnacyjne

Działając na podstawie art. 63 ust. 16 ustawy z dnia 7 lipca 2023r. o świadczeniu wspierającym (Dz. U. z 2023r. poz. 1429) informuję o zmianach w zasadach dotyczących uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna, które wejdą w życie z dniem 01.01.2024r.

Nowe zasady ustalania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego (od dnia 01.01.2024r.):

1. Świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach (tzw. nowe świadczenie pielęgnacyjne) będzie przysługiwać wyłącznie osobom sprawującym opiekę nad osobą z niepełnosprawnościami w wieku do ukończenia 18. roku życia.
2. Aby otrzymać świadczenie pielęgnacyjne osoby sprawujące opiekę nie będą musiały rezygnować z aktywności zawodowej, prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pobierania własnych świadczeń emerytalno-rentowych.
3. W przypadku, gdy opiekun otrzymujący świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach będzie sprawował opiekę nad więcej niż jedną osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności lub o znacznym stopniu niepełnosprawności, to wysokość świadczenia pielęgnacyjnego jest podwyższana o 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka – warunkiem jest złożenie wniosku przez opiekuna o podwyższenie świadczenia pielęgnacyjnego.
4. Osoba pobierająca świadczenie pielęgnacyjne, która sprawuje opiekę nad dzieckiem w wieku do ukończenia 18. roku życia i która będzie chciała po 31 grudnia 2023r. otrzymać świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach, musi po tej dacie zrezygnować z pobierania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie starych przepisów i złożyć wniosek o przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie nowych przepisów.

Pełna ochrona praw nabytych osób, które nabyły lub nabędą prawo do świadczenia pielęgnacyjnego albo specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023r.

1. Osoby, które mają ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów (tj. do dnia 31.12.2023r.) zachowują prawo do tego świadczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu, na który prawo zostało przyznane.
2. Osoby, o których mowa wyżej zachowują prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na zasadach obowiązujących do dnia 31 grudnia 2023r., również w przypadku, gdy osobie nad którą sprawują opiekę zostało wydane nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie o niepełnosprawności. Warunkiem zachowania tego prawa na ww. zasadach jest złożenie wniosku o nowe orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności w terminie 3 miesięcy od dnia następującego po dniu, w którym upłynął termin ważności dotychczasowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenia o niepełnosprawności, a następnie złożenie wniosku o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w terminie 3 miesięcy, licząc od wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności albo o niepełnosprawności.
3. W przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego dodatkowym warunkiem zachowania praw nabytych jest złożenie wniosku o specjalny zasiłek opiekuńczy na kolejny okres zasiłkowy w terminie 3 miesięcy od dnia następnego po dniu, w którym zakończył się dotychczasowy okres zasiłkowy.

Świadczenie wspierające

Od 1 stycznia 2024r. wprowadza się nowy rodzaj świadczenia, tj. **świadczenie wspierające**, które będzie skierowane bezpośrednio do osób z niepełnosprawnościami. Uprawnionymi do świadczenia wspierającego będą osoby z niepełnosprawnościami w wieku od ukończenia 18 roku życia, które uzyskają decyzję ustalającą poziom potrzeby wsparcia – na poziomie od 70 pkt. do 100pkt. **Poziom potrzeby wsparcia będzie ustalany w formie decyzji przez wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności, natomiast przyznawanie i wypłacanie świadczenia wspierającego (na wniosek osoby z niepełnosprawnościami lub jej przedstawiciela) będzie zadaniem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.**

Ustawa o świadczeniu wspierającym wejdzie w życie 1 stycznia 2024r. z tym, że:

- od 1 stycznia 2024r. świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia od 87 do 100pkt.;

- od 1 stycznia 2025r. świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia od 78 do 86pkt.;

- od 1 stycznia 2026r. świadczenie wspierające będzie dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z ustalonym poziomem potrzeby wsparcia od 70 do 77pkt.

Inne zmiany w ustawie o świadczeniach rodzinnych od 01.01.2024r.:

1. Zostanie uchylony art. 16a ustawy o świadczeniach rodzinnych regulujący zasady przyznawania specjalnego zasiłku opiekuńczego.
2. Świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna nie przysługują opiekunowi w przypadku, gdy osoba wymagająca opieki będzie miała przyznane przez ZUS świadczenie wspierające.
3. Złożenie przez osobę wymagającą opieki wniosku o przyznanie świadczenia wspierającego w ZUS będzie skutkować wstrzymaniem opiekunowi tej osoby wypłaty świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna albo zawieszeniem postępowania w sprawie ustalenia prawa do ww. świadczeń opiekuńczych do czasu rozstrzygnięcia sprawy z wniosku o świadczenie wspierające.
4. W przypadku odmowy przyznania osobie wymagającej opieki świadczenia wspierającego lub pozostawienia wniosku o to świadczenie bez rozpatrzenia, odpowiednio świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, albo zasiłek dla opiekuna wypłaca się od miesiąca, w którym wstrzymano ich wypłatę do końca okresu na jaki je przyznano, jeżeli osoba spełnia warunki określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych.
5. **Świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy lub zasiłek dla opiekuna przyznane/wypłacone opiekunowi za okres, za który osoba wymagająca opieki otrzymała świadczenie wspierające będzie świadczeniem nienależnie pobranym podlegającym zwrotowi wraz z odsetkami. Do zwrotu zostanie zobowiązany opiekun.**
6. W przypadku śmierci osoby wymagającej opieki, osoba pobierająca świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy, albo zasiłek dla opiekuna zachowuje prawo do ww. świadczeń do ostatniego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpił zgon osoby wymagającej opieki, chyba że zgon osoby wymagającej opieki nastąpił przed dniem 1 stycznia 2024 r.

Przed dniem 1 stycznia 2024 r. na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej zostaną opublikowane zaktualizowane wzory wniosków o poszczególne świadczenia rodzinne uwzględniające powyższe zmiany prawne.

STARSZE WIADOMOŚCI:

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: matce albo ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka, osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, innym osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej *) w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Osobom innym niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym

stopniu niepełnosprawności,
- nie ma osób, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych (opiekuna faktycznego dziecka albo osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną) lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: **nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia. Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego przyznawane jest na czas ważności orzeczenia o niepełnosprawności bez względu na dochód rodziny.**

Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

- osoba sprawująca opiekę: ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno- rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub rodzicielskiego świadczenia uzupełniającego, o którym mowa w ustawie z dnia 31 stycznia 2019r. o rodzicielskim świadczeniu uzupełniającym, ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna,
- osoba wymagająca opieki: pozostaje w związku małżeńskim, chyba że współmałżonek legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, rodzinnym domu dziecka albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu,
- na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury,
- na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna,
- na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Od 01.01.2025 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 3 287,00 zł.

Wymagane dokumenty:

- zaświadczenie placówki zapewniającej całodobową opiekę w przypadku umieszczenia w niej dziecka, o liczbie dni w tygodniu, w których korzysta w niej z całodobowej opieki albo oświadczenie o niekorzystaniu przez więcej niż 5 dni w tygodniu z całodobowej opieki nad dzieckiem umieszczonym w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym

Oświadczenie o niekorzystaniu przez więcej niż 5 dni w tyg. z całodobowej opieki

- inne dokumenty, w tym oświadczenia, uznane za niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia pielęgnacyjnego.

*) Zatrudnienie lub inna praca zarobkowa oznacza to wykonywanie pracy na podstawie stosunku pracy, stosunku służbowego, umowy o pracę nakładczą oraz wykonywanie pracy lub świadczenie usług na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia, umowy o dzieło albo w okresie członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych lub spółdzielni usług rolniczych, a także prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej.